

30 d'AGOST, 22 h

**ORQUESTRA de la
COMUNITAT VALENCIANA**
titular del PALAU DE LES ARTS REINA SOFÍA
Sir Mark ELDER,
director titular

PROGRAMA

Variacions sobre un tema original, op. 36

(Variacions Enigma)

Edward Elgar (1857 – 1934)

Enigma: Andante

Variacions:

I. "C.A.E." Listesso tempo

II. "HDS-P." Allegro

III. "RBT" Allegretto

IV. "WMB" Allegro di molto

V. "RPA" Moderato

VI. "Ysobel" Andantino

VII. "Troyte" Presto

VIII. "WN" Allegretto

IX. "Nimrod" Adagio

X. "Dorabella" Intermezzo: Allegretto

XI. "GRS" Allegro di molto

XII. "BGN" Andante

XIII. "****" Romanza: Moderato

XIV. "EDU": Finale: Allegro

*** pausa ***

Simfonia n. 7 en la major, op. 92

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)

Poco sostenuto - Vivace

Allegretto

Presto

Allegro con brio

NOTES AL PROGRAMA

Elgar i Beethoven en diàleg orquestral

Antoni Pizà

Professor de Música, The City University of New York

Les Variacions sobre un tema original, op. 36 d'Edward Elgar, conegudes com les *Variacions Enigma*, i la *Simfonia núm. 7 en la major, op. 92* de Ludwig van Beethoven ofereixen dues visions contrastades però complementàries de l'expressió orquestral. Mentre que l'obra d'Elgar es fonamenta en les relacions personals i el retrat de personatges, la simfonia de Beethoven s'impulsa per mitjà del ritme, l'energia i un sentit de moviment gairebé elemental. Escoltades juntes, aquestes obres mestres il·luminen les diverses possibilitats emocionals i estructurals de la música orquestral.

Elgar va compondre les *Variacions Enigma* el 1899, inspirat en un moment d'improvisació al piano. Encoratjat per la seva esposa, va desenvolupar un tema senzill i noble en un conjunt de catorze variacions, que cadascuna representa un individu diferent del seu cercle d'amics, o, en la variació final, ell mateix. L'«Enigma» rau tant en el tema general ocult, que Elgar mai no va desvelar, com en els títols codificats que identifiquen cada temàtica només amb inicials o sobrenoms. El tema d'obertura (**Andante**) introdueix un personatge reflexiu i una mica misteriós, que prepara l'escenari per a una sèrie de retrats musicals, íntims i exquisidament orquestrats al mateix temps.

Cada variació transforma el tema, mentre captura una personalitat remarcable. «C.A.E.» (**Listesso tempo**), dedicada a l'esposa d'Elgar, Caroline Alice, ofereix calidesa i tendresa, amb un fraseig suau que suggereix afecte i estabilitat. En canvi, «WMB» (**Allegro di molto**) esclata amb gestos audaços i abruptes, reflectint així el temperament enèrgic de William Meath Baker. «Ysobel» (**Andantino**) destaca la viola en un estudi delicat, mentre que «Troyte» (**Presto**) transmet un entusiasme maldestre a través de ritmes vigorosos i gestos dramàtics.

Entre totes les variacions, «Nimrod» (**Adagio**) destaca com el centre emocional de l'obra. Retratant Augustus Jaeger, amic íntim i editor d'Elgar, es desplega en un crescendo ampli i noble, que expressa una profunda amistat, encoratjament i introspecció. Des de llavors s'ha convertit en una de les peces més estimades i interpretades amb més freqüència del repertori orquestral. Les variacions posteriors continuen la galeria de personatges, incloent-hi la lleugera i juganera «Dorabella» (**Allegretto**) i l'animada «GRS» (**Allegro di molto**), inspirada amb humor en un ca que en fa de les seves. La variació final, «EDU» (**Allegro**), representa el mateix Elgar, reunint temes i emocions de moviments anteriors en una conclusió segura i triomfant. En conjunt, les *Variacions Enigma* fan conèixer el do del compositor pel color orquestral, la transformació temàtica i la narració emocional.

En contrast amb l'obra introspectiva i impulsada pels personatges d'Elgar, la **Setena Simfonia** de Beethoven, estrenada el 1813, encarna el poder del ritme i l'energia musical col·lectiva. Sovint descrita com una de les composicions més vitals i exuberants de Beethoven, la simfonia emfatitza el moviment cap endavant, la repetició i el contrast dinàmic. En lloc de representar individus o

narratives, captura una sensació universal de vitalitat la intensitat de la qual pot semblar gairebé palpable.

El primer moviment comença amb una àmplia introducció **Poco sostenuto**, que estableix una grandesa harmònica abans de donar pas al **Vivace**, impulsat per ritmes batejants i textures orquestrals brillants. Aquest enfocament rítmic esdevé una característica definidora de tota la simfonia. El segon moviment, **Allegretto**, ofereix un fort contrast: és ombrívol i processional, construït sobre un patró rítmic persistent que es desplega amb una intensitat tranquil·la. La seva emoció continguda i el seu pols constant creen un dels moviments més evocadors i memorables de Beethoven.

El tercer moviment, **Presto**, torna a una alta energia amb un scherzo carregat de moviment ràpid i contrastos lúdics entre les seves seccions. Finalment, **l'Allegro con brio** esclata amb un impuls implacable, impulsant la simfonia cap a una conclusió emocionant. La música sembla gairebé imparable, impulsada pel seu impuls rítmic i el seu esperit exuberant.

Malgrat les seves diferències, ambdues obres mostren un control magistral de la transformació temàtica i l'escriptura orquestral. Elgar explora com un sol tema es pot remodelar per reflectir personalitats i emocions individuals, creant així una narrativa musical profundament personal. Beethoven, en canvi, empra la repetició i el ritme per generar una coherència arquitectònica a gran escala i un impacte emocional, fet que crea una obra que se sent alhora unificada i electrificant.

Juntes, aquestes composicions proporcionen una experiència de concert exquisida. Elgar convida els oients a un cercle íntim d'amistats i els ofereix una visió del caràcter humà a través de la música. Llavors Beethoven amplia l'abast, en presentar una expressió universal d'energia i joia que transcendeix la identitat individual. Conjuntament, mostren l'habilitat de l'orquestra per comunicar tant el que és personal com el que és universal, el reflexiu i el dinàmic. Aquesta combinació, en última instància, destaca l'amplitud del poder expressiu de la música orquestral, des de la introspecció tranquil·la fins al moviment estimulante.

NOTAS AL PROGRAMA

Elgar y Beethoven en diálogo orquestral

Antoni Pizà

Profesor de Música, The City University of New York

Las Variaciones sobre un tema original, op. 36 de Edward Elgar, conocidas como las **Variaciones Enigma**, y la **Sinfonía n.º 7 en la mayor, op. 92** de Ludwig van Beethoven ofrecen dos visiones contrastadas pero complementarias de la expresión orquestral. Mientras que la obra de Elgar se fundamenta en las relaciones personales y el retrato de personajes, la sinfonia de Beethoven se impulsa por medio del ritmo, la energía y una sensación de movimiento casi elemental. Escuchadas juntas, estas obras maestras iluminan las diversas posibilidades emocionales y estructurales de la música orquestral.

Elgar compuso las **Variaciones Enigma** en 1899, inspirado por un momento de improvisación al piano. Alentado por su esposa, desarrolló un tema sencillo y noble en un conjunto de catorce variaciones, representando cada una a una persona diferente de su círculo de amigos o, en la variación final, a sí mismo. El «Enigma» reside tanto en el tema general oculto, que Elgar nunca reveló, como en los títulos codificados que identifican cada temática únicamente con iniciales o apodos. El tema inicial (**Andante**) introduce un carácter reflexivo y algo misterioso, que prepara el terreno para una serie de retratos musicales, a la vez íntimos y exquisitamente orquestados.

Cada variación transforma el tema, mientras captura una personalidad remarcable. «**C.A.E.**» (**Listesso tempo**), dedicada a la esposa de Elgar, Caroline Alice, ofrece calidez y ternura, con un fraseo suave que sugiere afecto y estabilidad. En cambio, «**WMB**» (**Allegro di molto**) irrumpe con gestos audaces y abruptos, reflejando el temperamento enérgico de William Meath Baker. «**Ysobel**» (**Andantino**) destaca la viola en un delicado estudio, mientras que «**Troyte**» (**Presto**) transmite un entusiasmo torpe a través de ritmos vigorosos y gestos dramáticos.

Entre todas las variaciones, «**Nimrod**» (**Adagio**) destaca como el centro emocional de la obra. Retratando a Augustus Jaeger, amigo íntimo y editor de Elgar, se despliega en un amplio y noble crescendo, que expresa una profunda amistad, ánimo e introspección. Desde entonces, se ha convertido en una de las piezas más apreciadas y frecuentemente interpretadas del repertorio orquestal. Las variaciones posteriores continúan la galería de personajes, incluyendo la ligera y juguetona «**Dorabella**» (**Allegretto**) y la animada «**GRS**» (**Allegro di molto**), inspirada con humor en las travesuras de un perro. La variación final, «**EDU**» (**Allegro**), representa al propio Elgar, reuniendo temas y emociones de los movimientos anteriores en una conclusión segura y triunfal. En conjunto, las *Variaciones Enigma* revelan el talento del compositor para el color orquestal, la transformación temática y la narración emocional.

A diferencia de la obra introspectiva y centrada en los personajes de Elgar, la **Séptima Sinfonía** de Beethoven, estrenada en 1813, encarna el poder del ritmo y la energía musical colectiva. A menudo considerada una de las composiciones más vitales y exuberantes de Beethoven, la sinfonia enfatiza el movimiento hacia adelante, la repetición y el contraste dinámico. En lugar de representar individuos o narrativas, captura una sensación universal de vitalidad cuya intensidad resulta casi palpable.

El primer movimiento comienza con una amplia introducción **Poco sostenuto**, que establece una grandeza armónica antes de dar paso al **Vivace**, impulsado por ritmos palpitantes y brillantes texturas orquestales. Este enfoque rítmico se convierte en un rasgo distintivo de toda la sinfonia. El segundo movimiento, **Allegretto**, ofrece un marcado contraste: es sombrío y procesional, construido sobre un patrón rítmico persistente que se despliega con serena intensidad. Su emoción contenida y su pulso constante crean uno de los movimientos más evocadores y memorables de Beethoven.

El tercer movimiento, **Presto**, regresa a una energía efervescente con un scherzo cargado de movimiento rápido y contrastes lúdicos entre sus secciones. Finalmente, el **Allegro con brio** irrumpe con un ímpetu implacable, llevando la sinfonia a un final emocionante. La música parece casi imparable, impulsada por su ímpetu rítmico y su espíritu exuberante.

A pesar de sus diferencias, ambas obras demuestran un dominio magistral de la transformación temática y la escritura orquestal. Elgar explora cómo un solo tema puede remodelarse para reflejar personalidades y emociones individuales, creando una narrativa musical profundamente personal. Beethoven, por otro lado, utiliza la repetición y el ritmo para generar una coherencia arquitectónica a gran escala y un gran impacto emocional, creando una obra que se siente a la vez unificada y electrizante.

Juntas, estas composiciones ofrecen una experiencia de concierto exquisita. Elgar invita a los oyentes a un círculo íntimo de amistad, ofreciendo una visión del carácter humano a través de la música. Luego Beethoven amplía el alcance, presentando una expresión universal de energía y alegría que trasciende la identidad individual. Conjuntamente, muestran la habilidad de la orquesta para comunicar tanto lo personal como lo universal, lo reflexivo y lo dinámico. Esta combinación resalta, en definitiva, la amplitud del poder expresivo de la música orquestal, desde la introspección serena hasta el movimiento vibrante.

PROGRAM NOTES

Elgar and Beethoven in Orchestral Dialogue

Antoni Pizà

Professor de Música, The City University of New York

Edward Elgar's **Variations on an Original Theme, Op. 36**, known as the ***Enigma Variations***, and Ludwig van Beethoven's **Symphony No. 7 in A major, Op. 92** offer two contrasting yet complementary visions of orchestral expression. While Elgar's work is rooted in personal relationships and character portraiture, Beethoven's symphony is driven by rhythm, energy, and an almost elemental sense of motion. Heard together, these masterpieces illuminate the diverse emotional and structural possibilities of orchestral music.

Elgar composed the ***Enigma Variations*** in 1899, inspired by a moment of improvisation at the piano. Encouraged by his wife, he developed a simple, noble theme into a set of fourteen variations, each representing a different individual from his circle of friends—or, in the final variation, himself. The "Enigma" lies both in the hidden overarching theme that Elgar never revealed and in the coded titles identifying each subject only by initials or nicknames. The opening theme (**Andante**) introduces a reflective and somewhat mysterious character, setting the stage for a series of musical portraits that are at once intimate and richly orchestrated.

Each variation transforms the theme while capturing a distinct personality. "**C.A.E.**" (**Listesso tempo**), dedicated to Elgar's wife Caroline Alice, offers warmth and tenderness, with gentle phrasing that suggests affection and stability. In contrast, "**WMB**" (**Allegro di molto**) bursts with bold, abrupt gestures, reflecting the energetic temperament of William Meath Baker. "**Ysobel**" (**Andantino**) highlights the viola in a delicate study, while "**Troyte**" (**Presto**) conveys clumsy enthusiasm through vigorous rhythms and dramatic gestures.

Among all the variations, "**Nimrod**" (**Adagio**) stands out as the emotional center of the work. Portraying Elgar's close friend and editor Augustus Jaeger, it unfolds

in a broad, noble crescendo, expressing deep friendship, encouragement, and introspection. It has since become one of the most beloved and frequently performed pieces in the orchestral repertoire. Later variations continue the gallery of characters, including the light and playful **"Dorabella" (Allegretto)** and the lively **"GRS" (Allegro di molto)**, inspired humorously by a dog's antics. The final variation, **"EDU" (Allegro)**, represents Elgar himself, bringing together themes and emotions from earlier movements into a confident and triumphant conclusion. Altogether, the *Enigma Variations* reveal the composer's gift for orchestral color, thematic transformation, and emotional storytelling.

In contrast to Elgar's introspective and character-driven work, Beethoven's **Seventh Symphony**, premiered in 1813, embodies the power of rhythm and collective musical energy. Often described as one of Beethoven's most vital and exuberant compositions, the symphony emphasizes forward motion, repetition, and dynamic contrast. Rather than depicting individuals or narratives, it captures a universal sense of vitality that can feel almost physical in its intensity.

The first movement begins with a spacious **Poco sostenuto** introduction, establishing harmonic grandeur before giving way to the **Vivace**, driven by pulsating rhythms and bright orchestral textures. This rhythmic focus becomes a defining feature of the entire symphony. The second movement, **Allegretto**, offers a stark contrast: it is somber and processional, built on a persistent rhythmic pattern that unfolds with quiet intensity. Its restrained emotion and steady pulse create one of Beethoven's most haunting and memorable movements.

The third movement, **Presto**, returns to high energy with a scherzo full of rapid motion and playful contrasts between its sections. Finally, the **Allegro con brio** erupts with relentless drive, propelling the symphony to a thrilling conclusion. The music seems almost unstoppable, propelled by its rhythmic momentum and exuberant spirit.

Despite their differences, both works demonstrate masterful control of thematic transformation and orchestral writing. Elgar explores how a single theme can be reshaped to reflect individual personalities and emotions, creating a deeply personal musical narrative. Beethoven, on the other hand, uses repetition and rhythm to generate large-scale architectural coherence and emotional impact, crafting a work that feels both unified and electrifying.

Together, these compositions provide a rich concert experience. Elgar invites listeners into an intimate circle of friendships, offering insight into human character through music. Beethoven then expands the scope, presenting a universal expression of energy and joy that transcends individual identity. In combination, they showcase the orchestra's ability to communicate both the personal and the universal, the reflective and the dynamic. This pairing ultimately highlights the breadth of orchestral music's expressive power, from quiet introspection to exhilarating motion.

FESTIVAL 2026

5 d'AGOST

Daniil TRIFONOV, piano
MAHLER CHAMBER
ORCHESTRA
Daniel HARDING, director

8 d'AGOST

Alban GERHARDT, violoncel
ORQUESTRA SIMFÒNICA
ILLES BALEARS
Patrick HAHN, director convidat

13 d'AGOST

QUARTET ÉBÈNE

15 d'AGOST

FREIBURGER
BAROCKORCHESTER
Éva BORHI, violí i direcció
Jeanine De BIQUE, soprano

19 d'AGOST

Seong-Jin CHO, piano

22 d'AGOST

LES MUFFATTI
Orquestra Barroca de Brusselles
Frank THEUNS, traverso barroc
Sophie GENT, violí
Violaine COCHARD, clave

30 d'AGOST

ORQUESTRA de la
COMUNITAT VALENCIANA
titular del PALAU DE LES ARTS REINA
SOFÍA
Sir Mark ELDER, director titular

Gràcies, fins a l'any vinent.
Gracias, hasta el próximo año.
Thank you, see you next year.

OFICINA DEL FESTIVAL DE POLLENÇA

Convent de Sant Domingo
c/ de Pere J. Cànaves Salas, s/n. - Pollença, Mallorca
info@festivalpollenca.com / Tel +34 674 935 302

ORGANITZA I PATROCINA

AMB EL SUPORT DE

COLLABOREN

MITJÀ DE
COMUNICACIÓ
OFICIAL

